

تأثیر زایمان در آب بر درد مرحله فعال زایمان

چکیده

زمینه و هدف: سالهاسست که زایمان در آب به عنوان یکی از روشهای غیردارویی، جهت کاهش درد زایمان در نقاط مختلف دنیا انجام می‌شود و اجرای آن در ایران می‌تواند گام جدیدی در جهت خوشایند سازی زایمان باشد. هدف از این مطالعه، تعیین تأثیر استفاده از حوضچه آب گرم بر شدت درد مرحله فعال زایمان بود.

روش بررسی: مطالعه حاضر از نوع کارآزمایی بالینی با گروه کنترل بود که بر روی ۱۱۴ زن با حاملگی ترم و زایمان اول تا سوم انجام گرفت. ۵۲ نفر به صورت داوطلبانه در گروه زایمان در آب و ۶۲ نفر با روش نمونه‌گیری در دسترس، در گروه کنترل قرار گرفتند. زنان در دو گروه، از شروع فاز فعال زایمان (دیلاتاسیون ۵-۴ سانتی‌متر)، وارد مطالعه شدند و مراقبت‌های انفرادی دریافت نمودند. زنان گروه زایمان در آب، حداقل به مدت یک ساعت در شروع مطالعه، در مرحله اول زایمان و نیز از شروع مرحله دوم زایمان تا خروج جنین، از حوضچه آب گرم با دمای ۳۶/۸-۳۹ درجه سانتی‌گراد استفاده می‌نمودند. شدت درد در زمان‌های مختلف در مرحله اول و همچنین در شروع مرحله دوم زایمان با استفاده از خط‌کش مدرج ۱۰ شماره‌ای اندازه‌گیری شد. از آزمون تی زوج جهت تعیین تغییرات شدت درد در هر گروه و از آزمون‌های کای دو، تی مستقل و من ویتنی جهت مقایسه تغییرات شدت درد بین دو گروه استفاده شد. سطح معنی‌دار آماری ۰/۰۵ در نظر گرفته شده بود.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که شدت درد در ۱۵ دقیقه اول، در گروه زایمان در آب، مختصری کاهش یافته و به عبارت بهتر تثبیت شده بود و با گروه کنترل که افزایش پیدا کرده بود، تفاوت داشت ($P=0/009$). در شروع مرحله دوم زایمان نیز، شدت درد در گروه زایمان در آب، به طور معنی‌داری کمتر از گروه کنترل بود ($P<0/0001$). بطور کلی، زنان در گروه زایمان در آب، در مرحله فعال زایمان درد کمتری را نسبت به گروه کنترل تجربه کرده بودند، هر چند که بجز ۲ مورد فوق، تفاوت‌ها از نظر آماری معنی‌دار نبود.

نتیجه‌گیری: استفاده از حوضچه آب گرم در طی لیبر و زایمان، با افزایش آرامش مددجو، در تسکین شدت درد زایمان خصوصاً در مراحل اولیه و نیز در شروع مرحله دوم زایمان نقش مؤثری دارد. هر چند که اختلاف آماری معنی‌داری در بسیاری از موارد بین دو گروه مشاهده نشد، ولی کمتر بودن شدت درد در گروه زایمان در آب، از نظر بالینی حائز اهمیت می‌باشد، چرا که چنانچه بتوان هر چند به صورت جزئی از درد زنان کاست، می‌توان تجربه‌ای خوشایند را برای آنان تضمین نمود و احتمالاً قدم مؤثری در کاهش تعداد سزارین‌های انتخابی به علت ترس از درد زایمان برداشت.

کلیدواژه‌ها: ۱- میزان شدت درد ۲- مرحله فعال زایمان ۳- زایمان در آب

تاریخ دریافت: ۸۵/۲/۴، تاریخ پذیرش: ۸۵/۱۱/۱۵

مقدمه

خواص تسکین دهنده و شفاف‌بخش آب قرن‌هاست که شناخته شده است^(۱) و استفاده از حوضچه آب گرم در طی زایمان با توجه به اثرات فیزیولوژیک و روانی آن، رواج یافته است.^(۲) یکی از اثرات بالقوه این روش، تسکین درد و افزایش

(I) عضو هیأت علمی و کارشناس ارشد آموزش پرستاری داخلی و جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، خیابان ولی عصر (عج)، خیابان رشید یاسمی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران، تهران، ایران (*مؤلف مسؤول).

(II) کارشناس ارشد آموزش مامایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران، تهران، ایران.

(III) متخصص زنان و زایمان، بیمارستان لولاگر، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران، تهران، ایران.

(IV) عضو هیأت علمی و کارشناس ارشد آمار حیاتی، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران، تهران، ایران.